pihlad, ubalehed, kilbukad jt., kuna umbekasvamist soodustavad: hundinuiad, kalmused, kõrkjad, rood jt. Pilliroogu ja kõrgast on paljudes järvis (Nõuni, Mõrtsuka, Nüpli, Torni, Käärike j. m.). Käärike järve põhjas on suurel hulgal sinirohelist süldisarnast vetikat (*Nostoc praniforme* Ag.) ja vesisammalt. Pühajärvega ühenduses oleva Neitsijärve mudane põhi on suurelt jaolt kaetud tiheda heinaga — mändvetikatega, mille läbi umbekasvamine kiiresti edeneb.

Loomad. Kiskjaist esinevad alaliselt vaid vähemad: rebane, nirk ja tuhkur, närijaist — jänes ja orav, kuna hundid alles viimasel ajal Vastse-Otepääs nähtavale ilmusid ja mitmel pool taludes koeri murdsid. Röövlinnulisi esindavad kanakull ja öökull, tederlasi — teder, metsis ja laanepüü, partlasi — pardid.

Kohaliku arvamise järele on järvist kalarikkaim haudlise põhjaga Tornijärv. Hauge, särgi ja ahvenaid on S.-Nõuni, Väike-Nõuni, Mõrtsuka, Mõisa-, Inni, Vidriku, Nüpli ja Pühajärves. Pühajärv on hõljumi- ehk planktonirikas (*Leptodora kindtii* (Focke), *Conochilus unicornis* Rouss., *Synchaeta pectinata* Ehrbg., *Anuraea aculeata* Ehrb., *An. cochlearis* Gosse, *An. cochlearis var. macracantha* Lauterb. *An. cochlearis var. tecta* Gosse, *An. cochlearis var. irregularis forma connectens* Lauterb., *An. cochlearis var. irregularis* Lauterb., *An. cochlearis var. hispida forma pustulata* Lauterb., *An. cochlearis var. robusta* Lauterb., *Notholca striata* Ehrbg., *N. longispina* Kellic.), mille tõttu temas ka palju kalu: ahven, sudak, kiisk, haug, särg, rutassärg (*Scardinius erythrophthalmus* L.), koger, linask, luts, rünt. Eriti suurel arvul leidub Pühajärves latikaid. Rööv-kalapüügi tõttu väheneb kalade arv. Planktoniorganismide rohkuse poolest oleks Pühajärv kohane siiakaladele. Tartu kalakasvatamisasutus ongi sinna iherusemarju toimetanud.

Vähke on Nüpli, Nõuni, Mõrtsuka, Torni- ja Pühajärves, ojades ja jõgedes. Leidub ka õige suuri eksemplare, 30—35 sm pikad. Vähkide arv on viimasel ajal kasvamas. Vesikirbulisist on Mülkesoos silmik (*Polyphemus pediculus* L.).

Maastikud. Sopilised niidud, sinetavad järved, mis suvel sageli kaovad veetaimede lopsakusse ja peidavad tihedas roostikus pesitavaid parte, lapilised viljapõllud, piirates tumedamaid taluhoonete kogumikke, ja poolkerajailt ning -munajailt kupleilt ning kühmilt tumeroheliste nuttidena tõusvad segametsa-salud on üldisemais joonis need kompleksid, millede vaheldusrikkast mosaiigist koostub Otepää maastik. Ta keskosas tõusevad sooniidu-liudade ja kääruliste ning sälguliste järvede vahelt metsakuplid suhteliselt veel järsemalt ja kõrgemale ning üllatavad tasasema pinnamoega harjunud vaatlejat oma vaibumata rahutuse ja korrapäratu levimisega (91. joon.). Keereldes kõrgendikkude vahel lookleb tihe teestik kühmast üles, kuplist alla ning rahutu reljeefi nägemismuljeile seltsivad rändajas veel kompimis- ja lihasetundelised sugemed. Pinnamoe ägedat vahelduvust taandab talvel mõnel määral lumikate, ja kattub taeva-avarus halli pilvevaibaga, siis näib maastik harilikust vahelduvamana, ent rõhuvamana. Kaovad aga